

Sygn. akt IV U 436/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

5 grudnia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Wawrzyniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 grudnia 2023 roku w Sieradzu

odwołania M. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z 2 października 2023 r. Nr (...)

w sprawie M. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o rekompensatę

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje M. A. prawo do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych od 16 września 2023 roku.

Sygn. akt IV U 436/23

UZASADNIENIE

Decyzją z 2.10.2023r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał M. A. prawo do emerytury od 16.09.2023r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, odmawiając prawa do rekompensaty z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach, z uwagi na nieudowodnienie co najmniej 15 lat tejże pracy. Nie uwzględniono zatrudnienia od 19.09.1978 – 27.05.1991, ponieważ pracodawca w wystawionym świadectwie pracy nie określił charakteru wykonywanej pracy ściśle wg wykazu, działu, pozycji rozporządzenia RM z 7.02.1983r.

Nie podzielając powyższej decyzji w/w złożył odwołanie, wnosząc o przyznanie prawa do rekompensaty.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. A. urodził się (...)

W okresie od 19.09.1978 – 14.11.2003, ubezpieczony zatrudniony był stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...), późniejszym (...) S. A. w B.. Były to przedsiębiorstwa remontowo – budowlane, głównie cementowni, obsługujące cementownię (...), cementownię w W.. Zakład obsługiwał także Hutę (...) oraz koksownię. Remonty prowadzone były zawsze w zakładach pracy gdzie praca odbywała się w ruchu ciągłym, a podstawowe stanowiska pracy objęte były wykazem prac w szczególnych warunkach. Wnioskodawca pracował jako monter w

brygadzie remontowej, a później monter brygadzista, pracujący razem z brygadą. Praca odbywała się w brygadach 6 - 10 osobowych, w których byli zatrudnieni monterzy, spawacze, spawacze gazowo - elektryczni. Prace remontowe odbywały się w wysokiej temperaturze, zapyleniu. Praca odbywała się w kaskach, okularach, rękawicach ochronnych. Przykładowo w cementowniach remontowany był piec obrotowy do wypalania klinkieru. Były młyny cementu i młyny węgla. Podczas remontu pieca, trzy pozostałe były w ruchu i produkowały. Najpierw wchodziła grupa murarzy, którzy wrywali uszkodzoną wymurówkę, wspawywali elementy w piecach. Piece były w odległości od siebie ok. 6-8m. Praca odwołującego polegała na wymianie łańcuchów, wykładzin w piecach. Remontowane były chłodniki do schładzania klinkieru. Węgiel mielony był na pył i podawany był do pieca, aby wypalił się klinkier. W chłodnikach był ruchomy ruszt, który cały czas się przesuwał i klinkier wylatywał z pieca. Ruchome części się uszkadzały. Jak piec stawał, to chłodnik też stawał do remontu. Były remontowane pojemniki na klinkier, zbiorniki na cement, ślimaki podające cement na samochody, czy do mniejszych zbiorników. Na przygotowaniu surowca też były młyny surowca - tam jest rura wypełniona kulami stalowymi, które gniołą surowiec - tam były wymieniane płyty napędu, płyty pancerne wewnątrz młyna. Każdy piec miał swój młyn. Jeden remontowany młyn był wyłączony, a reszta pracowała. Młyn był wyłożony płytami i kulami. Remonty polegały także na wymianie płyt w młynie, łożysk ślizgowych. W młynach klinkieru były remontowane wykładziny, przegrody i kule. W piecach wymieniane były spirale - trzeba było je wyciąć, wyciąć łańcuchy i zamontować całą strefę łańcuchową. Pracę zlecał mistrz. Jak jeden piec był remontowany, to reszta pieców była w ruchu. Piece były w odległości od siebie może 5m, 4m. Były też remonty chłodników, które były wyłożone płytami, które wydzierały się i trzeba było je wymieniać, remonty podajników kubelkowych też remontowali, trzeba było je wymieniać, wymieniać szyny. Praca trwała cały rok, po 12 godzin, na dwie zmiany. Remont pieca trwał około miesiąc. Po zakończeniu remontu jednego pieca, zaczynał się remont kolejnego. Były dodatki szkodliwe i mleko oraz zupy regeneracyjne (**zeznania wnioskodawcy, zeznania świadków: K. K., Z. Z. – na nagraniu CD – 00:05:22 – 00:46:23 k. 24; akta osobowe**).

W dniu 17.08.2023r., M. A. złożył w ZUS wniosek o emeryturę (**wniosek/akta ZUS**).

Decyzją z 2.10.2023r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał M. A. prawo do emerytury od 16.09.2023r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, odmawiając prawa do rekompensaty z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach, z uwagi na nieudowodnienie co najmniej 15 lat tejże pracy. Nie uwzględniono zatrudnienia od 19.09.1978 – 27.05.1991, ponieważ pracodawca w wystawionym świadectwie pracy nie określił charakteru wykonywanej pracy ściśle wg wykazu, działu, pozycji rozporządzenia RM z 7.02.1983r. (**decyzja k. 6/akta ZUS**).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym. Fakty dotyczące charakteru pracy wnioskodawcy w okresie od 19.09.1978 – 14.11.2003 w (...) Przedsiębiorstwie (...), późniejszym (...) S. A. w B., Sąd ustalił na podstawie zeznań odwołującego, zeznań świadków K. K., Z. Z., którym dał wiarę oraz na podstawie dokumentów źródłowych z akt osobowych ubezpieczonego. W ocenie Sądu materiał dowodowy daje podstawy do zaliczania w-cy do stażu w szczególnych warunkach nieuwzględnionego przez ZUS okresu zatrudnienia w (...) oraz zatrudnienia w (...) S.A. Były to przedsiębiorstwa zajmujące się remontami cementowni. Od początku zatrudnienia praca wnioskodawcy polegała na wykonywaniu pracy montera w brygadzie remontowej, montera brygadzisty, pracującego razem z brygadą. Prace remontowe odbywały się w wysokiej temperaturze, zapyleniu. Praca odwołującego polegała na: wymianie łańcuchów, wykładzin w piecach, chłodników do schładzania klinkieru, remontowaniu pojemników na klinkier, zbiorników na cement, ślimaków podających cement, wymieniane płyty napędu, łożysk ślizgowych. W młynach klinkieru były remontowane wykładziny, przegrody. W ocenie Sądu charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy, kwalifikuje się do zaliczenia zgodnie z wykazem A dział XIV poz. 25 rozporządzenia RM z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego (...).

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 2 pkt 5 ustawy z 9.12.2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017r., poz. 644 ze zm.), rekompensata - odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

Jak wynika z art. 21 cyt. ustawy, rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Celem rekompensaty, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. W taki sposób istotę rekompensaty określa zresztą sam ustawodawca, definiując ją w art. 2 pkt 5 ustawy o e. p.

Definicję pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uprawniającą do wcześniejszej emerytury reguluje art. 32 ustawy emerytalno – rentowej oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z §3 i §4 cyt. rozporządzenia, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury jeżeli łącznie spełnia warunki: mężczyzna jeżeli osiągnął wiek 60 lat, ma wymagany „okres zatrudnienia” 25 lat, w tym przepracował co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wymienionych w wykazach A lub B stanowiących załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca spełnił sporną przesłankę zatrudnienia w szczególnych warunkach, bowiem w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 19.09.1978r., późniejszym (...) S.A., wykonywał pracę w szczególnych warunkach, która została wymieniona w wykazie A dział XIV poz. 25 rozporządzenia RM z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego (...). Pomocniczo należy także wskazać, że stanowisko montera pracującego w brygadzie remontowej wymienione zostało w wykazie A dział XIV poz. 25 Zarządzenia Nr 16 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 10 grudnia 1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładzie pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wzrostu emerytury (Dz. U. Nr 3/83).

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.